

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-306

2.6.2017

Tryg Forsikring

Motorvogn

Utforkjøring forsettlig fremkalt? fal. § 4-9 (1)

Sikrede (33 år) ble funnet omkommet i sin bil i en elv den 28.12.15. Han ble sist sett i live den 24.12.15. Blodprøver tatt av sikrede viste at han hadde 2 i promille. Selskapet avslo de etterlattes krav under bilkaskoforsikringen under henvisning til at sikrede forsettlig hadde fremkalt forsikringstilfellet, jfr. fal § 4-9 (1). Det er blant annet vist til at sikrede var beruset, hadde problemer med kona, tidligere hadde forsøkt å ta livet sitt og var i en vanskelig periode. Etter selskapets syn tydet funnstedet også på at det ikke var tale om en ulykkeshendelse, men snarere en forsettlig handling. Nemnda kom til at det var tilstrekkelig sannsynliggjort at utforkjøringen var forsettlig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for kaskoskade på bil og spørsmål om selskapet kan avslå dekning overfor de etterlatte under henvisning til forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal § 4-9.

Sikrede (33 år) ble funnet omkommet i sin bil i en elv den 28.12.15. Han ble sist sett i live ca. kl. 06.00 den 24.12.15, og ble meldt savnet kl. 19.15 samme dato. Av åstedsrapporten fremgikk følgende:

Mandag 28.12.15 kl. ca. 14:30 ble avdøde funnet sittende i førersetet i sin bil. (...)Bilen ble funnet i sjøen ved utløpet til (...)elva. Avdøde hadde ikke på seg sikkerhetsbelte. (...)

Det var stor vannføring i elva og stri strøm på stedet. Det er da mest sannsynlig at bilen har kjørt ut i elva rett ut fra parkeringsplass fra (...)gata, og ut over moloen. Det ble funnet skrapespor på steiner på moloen som kan være forenelig med at bilens spoiler har tatt nede i steinene. På aktuelt sted er det naturstein som er forhøyet ca. 20 cm over betongdekket. Det synes som at bilens høyre forhjul har truffet steinen og slått i stykker felg og mistet luft i dekket.

Fra den sakkyndige likundersøkelsen fremgikk:

Ved rettstoksikologisk undersøkelse ble etanol (alkohol) påvist i konsentrasjoner på henholdsvis 2,0 ‰ i blod og 2,8 ‰ i urin. (...) Døden antas å skyldes drukning. Alkoholpåvirkningen kan ha vært medvirkende til at (sikrede) og bilen havnet i vannet og ikke kunne ta seg i land igjen.

Av politidokumentene fremgikk det at sikrede hadde hatt besøk av en kamerat (K), frem til kl. 23 den 23.12.15, og at sikrede på dette tidspunktet ikke hadde drukket noe alkohol. Det fremgikk videre at sikrede etter dette dro for å kjøpe billetter til en konsert på en pub, og at han ble kjørt hjem i taxi med en venninne (V) ca. kl. 03.00. V var hjemme hos sikrede til ca. kl. 06.00. I dokumentet fremgikk det også følgende:

På spørsmål om (sikrede) har hatt suicidale tendenser sier melder at en gang i sterkt beruset tilstand hadde han satt seg inn i bilen, i garasjen med motoren i gang og porten lukket. Det skjedde for mellom et eller to år siden.

Politiet foretok telefonavhør av K den 25.12.15. I rapporten fremgikk at K var blitt kontaktet av sikredes far, som var litt bekymret for sønnen. Han henviste til at sikredes totalbelastning var stor ettersom kona hadde reist fra sikrede og han tidligere hadde hatt problemer med alkohol. I samtalereferatet etter avhør av sikredes tidligere kjæreste, foretatt før sikrede ble funnet den 28.12.15, fremgikk:

(...) hvis han har kjørt ut så trodde hun ikke det var planlagt. Hun forklarte at hun ikke trodde han kunne gjøre dette mot sin familie, men han kan ha gjort det på impuls da han ikke kunne kontrollere seg når han drakk (...)

Saken ble henlagt den 8.2.16, da det ikke ble påvist noe straffbart forhold.

Fra utreders notat av 3.5.16 fremgikk:

I de dokumentene som utreder har hatt tilgang til er det ikke noe som tilsier at avdøde har blitt utsatt for noen straffbar handling. Det er heller ikke noe som tyder på at avdøde sin bil har havnet i elven som et resultat av en uønsket handling fra avdøde sin side.

Stedet hvor bilen har kjørt ut i (...) elva er en større molo i tilknytning til en parkeringsplass. Det er flatt underlag på stedet. På enden av moloen er det naturstein som begrenser aktuelle steder hvor et kjøretøy kan kjøre ut i vannet. Det fremkommer fra politiet side at det eneste stedet hvor det er mulig å kjøre ut i vannet, uten at bilen blir fysisk stanset av natursteinen, er det stedet som avdødes bil etter all sannsynlighet har kjørt ut i vannet. (...)

Avdøde omkommer på nesten identisk måte som en tilsynelatende bekjent person som døde i julen 2008. Det påpekes at det vanligvis ikke er en del av politiets mandat å konkludere med at en person har tatt sitt eget liv. En slik konklusjon vil derfor svært sjelden fremkomme av politidokumentene.

Etter gjennomlesning av tilgjengelig dokumentasjon er utreder av den klare oppfatning av at avdøde ikke er utsatt for en ulykkeshendelse eller en kriminell handling, men at dødsfallet er et resultat av en villet, forsettlig handling.

Selskapet avsto de etterlattes krav under bilkaskoforsikringen under henvisning til at forsikringstaker forsettlig hadde fremkalt forsikringstilfellet, jfr. fal. § 4-9 (1).

Klager, som er sikredes etterlatte, krever erstatning for bilen under sikredes kaskoforsikring, og anfører at utforkjøringen må regnes som en ulykke. Klager viser til at det ikke er tilstrekkelig holdepunkter for å anta at skaden er en følge av en forsettlig handling fra sikredes side som kan unntas etter fal. § 4-9 (1). Det er ikke dokumentert at sikrede brukte bilen til å begå selvmord, og risikoen for ulykker øker under påvirkning av alkohol, jf. også rettstoksikologis undersøkelse. Promille er ikke tilstrekkelig grunnlag for avslag på forsikringsutbetaling, bare for avkortning. Det gir liten mening å kjøpe billetter til en konsert hvis man planlegger selvmord og det var påfallende at sikrede ville velge det sted på kaien som i noen grad hindret adgang til elven. Det er like sannsynlig at sikrede fikk et illebefinnende, som at han skulle tatt sitt eget liv. Klager avviser at det var brudd mellom ektefellene, og anfører at sikredes kone hadde reist til utlandet for å delta i et bryllup.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sakens faktum tilsier sikrede brukte bilen til å ta sitt eget liv, og at skaden på bilen var unntatt etter fal. § 4-9. Selskapet har bl.a. vist til at sikrede var beruset, hadde problemer med kona, tidligere hadde forsøkt å ta livet sitt og var i en vanskelig periode. Funnstedet tydet også på at det ikke er tale om en ulykkeshendelse, men snarere en forsettlig handling, blant annet ettersom det nærmest var identisk samme sted hvor en bekjent av sikrede, nøyaktig syv år tidligere, hadde kjørt i elva og tatt selvmord.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Ifølge fal. § 4-9 (1) er selskapet ikke ansvarlig for forsikringstilfelle som er forsettlig fremkalt av sikrede, jf. også pkt. 3.1 i forsikringsbeviset:

3.1 FORSETTLIGE OG GROVT UAKTSOMME HANDLINGER

Har sikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er selskapet ikke ansvarlig. Har sikrede ved grov uaktsomhet fremkalt forsikringstilfellet, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Unntaket for forsettlige og grovt uaktsomme handlinger gjelder likevel ikke hvis den sikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Se forsikringsavtaleloven paragraf 4-9.

Forsettlig betyr en bevisst, villet handling. Selvmord er en bevisst, villet handling. Fal. § 4-9 og vilkårene gjelder forsettlig fremkallelse av "forsikringstilfellet", som her er skaden på bilen. Ved selvmord gjelder forsettet i utgangspunktet egen død, men begrepet omfatter også dolus eventualis, dvs. skadefølger som sikrede hadde akseptert om han hadde tenkt på dem. Det er ikke grunnlag for å kreve mer enn vanlig sannsynlighetsovervekt ved spørsmålet om det foreligger forsett, jf. Rt. 2016-2579-A, som gjaldt selvmord i personforsikring. Ved påvirkning av alkohol må handlingen vurderes som om den var foretatt av en edru person. Det er selskapet som må sannsynliggjøre at det foreligger selvmord.

Klager har gjort gjeldende at sikrede like godt kunne ha fått et illebefinnende som at han hadde tatt sitt eget liv. Det er imidlertid ikke fremlagt annen dokumentasjon for dette utover kjøp av konsertbilletter noe tidligere i løpet av natten og at han kan ha blitt avkjølt fordi han hadde hatt for lite klær på seg før han hadde satt seg i bilen. Nemnda kan ikke se at det som her er anført, sannsynliggjør at forsikrede hadde fått et illebefinnende.

Slik nemnda ser det, tilsier vitneforklaringene om sikredes livssituasjon, at han tidligere hadde forsøkt å ta sitt eget liv, hans endrete adferd under påvirkning av alkohol, at bilen er kjørt ut i elven på et sted hvor det ikke var naturlig å parkere og utkjøring var mulig og at fremgangsmåten er identisk med fremgangsmåten benyttet av en venn i en selvmordshandling tidligere, at det er mer sannsynlig at utforkjøringen var forsettlig enn at den var et resultat av en alternativ årsak.

Det er ikke fremlagt holdepunkter for at sikrede var i en sinnstilstand som gjorde at han ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling, jf. fal. § 4-9 5. ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).